

Kostanj za divjad

Osnovnošolci te dni pridno nabirajo plodove divjega kostanja za divjad. Lovci ji ga bodo nastavljali v hladnih zimskih dneh, da bodo tako lažje dočkale pomlad. Mladi pa si bodo z izkupičkom popestrili zaključni šolski izlet.

A. S.

Varčevanje naj bo družbena akcija

Kako si, dragi občani, predstavljate 31. oktober, svetovni dan varčevanja? Verjetno ste najprej pomislili na prašička, pikapolonico ali kakšno drugo iz živalskega sveta privzeto obliko otroškega hranilnika. Morda ste tudi pomislili na plakat o varčevanju in morebiti si celo zapomnili reklamno geslo, ki poziva k varčevanju. Skoraj prepričani pa smo, da ste v vsakem primeru pojem varčevanja povezali z banko in denarjem. Nič presenetljivega, saj je sedanja dejanska vsebina svetovnega dneva varčevanja nič drugega kot lepa priložnost, da banke reklamirajo svoje usluge – in to tudi počno. Navsezadnje, svetovni dan varčevanja je leta 1924 razglasil takrat ustanovljeni Mednarodni inštitut za varčevanje s sedežem v Milanu, ki so ga ustanovile hranilnice mnogih dežel. Sklenile so, naj bi 31. oktobra po vsem svetu ustno in pismeno širili načela in ideje varčnosti. Kolikor ta proglas zveni široko, pa je za njim tičala ozko mišljena praksa: spodbujati profit bank – ki pa se s širšega vidika ugodno odraža tudi na nacionalno in sploh svetovno družbo, saj varčevanje dopolnjuje družbeno akumulacijo, prek bank se denar vrača v gospodarstvo, kar spodbuja razvijanje proizvodnih sil in ustvarjanje pogojev za hitrejši materialni in duhovni napredek. Čeprav so se bankirji navdušili za propagiranje varčevanja iz pobud lastnega profita, je varčevanje že takrat nosilo v sebi širši družbeni pomen.

Zal se ozkega gledanja na varčevanje nismo otresli niti v naši družbi – čeprav bi tako naziranje v socialistični samoupravni družbi, kjer se soočajo mnogi družbeni interesi, moralo preživeti. Ugotoviti pa moramo, da varčevanje še ne preveča dovolj našo družbeno skupnost.

V Komunalcu, glasilu Komunalnega podjetja Ljubljane, smo

pred kratkim brali, da na smetišče ob Cesti dveh cesarjev vsak dan pripeljejo tovornjaki približno 25 ton odpadkov, med katerimi je skoraj polovica papirja. Po podatkih gospodarske zbornice Jugoslavije pa smo lani uvozili za dobrih 73 milijonov dinarjev starega papirja! Približno toliko je naša država uvozila lani tekstilnih odpadkov, starega železa pa približno desetkrat več.

Gospodarska zbornica Slovenije je ugotovila, da samo 20 odstotkov delovnih organizacij redno uporablja v lastni proizvodnji odpadne materiale. Slovenija uvozi devetkrat več odpadnih materialov kot izvozi (podatek velja za leto 1974). Na komunalna odlagališča se odlagajo olja, topila, embalaža... Delovni organizaciji, ki se ukvarjata z zbiranjem, sta tehnično slabo opremljeni. Zbiranje odpadkov je tudi slabo organizirano, saj »smeti« (ki pa jih očitno tudi uvažamo) mečemo vse v eno kanto. S sortiranjem odpadkov, k čemu verjetno ne bi bilo težko navaditi občane, bi naša družba prihranila lepe denarce, saj je po podatkih slovenske gospodarske zbornice vrednost slovenskega uvoza odpadnih surovin znašala 1975. leta 518 milijonov dinarjev.

V že omenjenem Komunalcu pa beremo, da imamo okoli Ljubljane 300 divjih odlagališč, mestu bližnji gozdovi pa so polni odrabljenih štedilnikov, bojlerjev, avtomobilskih školjk in druge šare.

Pa ne le odpadne surovine, o katerih smo se toliko razpisali, ker smo pač o njih dobili nekaj podatkov, veliko je še primerov, kjer bi lahko varčevali: z električno energijo, gorivi...

31. oktober naj ostane priložnost bank, postane pa naj tudi dan varčevanja nasploh, v akcijo pa bi se morale vključiti vse organizirane sile naše družbe.

VLADIMIR JERMAN

Kmalu prava pomlad v otroškem varstvu?

V petih ljubljanskih občinah je v vrtcih že nekaj nad 12.000 kratkohlajnikov. Pred vrati vzgojnovarstvenih zavodov pa čaka preko 5000 predšolskih otrok. Pa pogledjmo, kakšno je številčno stanje otroškega varstva v občini Center. Vse številčne podatke nam je posredovala Justa Kavšek, predsednica izvršnega odbora skupnosti otroškega varstva občine Ljubljana-Center.

V občini Center imamo sedem samostojnih vzgojnovarstvenih zavodov, v katerih je našlo svoj drugi dom 2174 predšolskih otrok. Pa naštejmo vse vrtnice v naši občini: VVZ PRULE – ima osrednjo in še 4 enote, VVZ ANE ZIHERL – osrednjo in eno enoto, VVZ dr. FRANCE PREŠERN – osrednjo in tri enote, VVZ STARI VODMAT – osrednjo in tri enote in VVZ POLJANE – osrednjo in eno enoto. Poleg teh petih vrtnic sta v občini Center še dva samostojna vrtnica dveh delovnih organizacij: Kliničnega centra in Podjetja za ptt promet.

Kljub temu, da je v občini Center malo mladih družin, pa čaka na prosto mesto v teh vrtcih še 754 otrok, od tega 347 dojenčkov. Zakaj je toliko otrok brez družbeno organiziranega varstva? Prav gotovo je glavni razlog v tem, da je vrtnic v Ljubljani premalo, po drugi strani pa tudi zato, ker je v sedmih vzgojnovarstvenih zavodih v občini Center (od 2174 vključenih otrok) kar okoli 760 predšolskih otrok iz ostalih ljubljanskih občin. Pa naj posebej poudarimo, da vam s tem podatkom nismo postregli zato, da bi vas razburili, da bi se pričeli spraševati: »Češ, kaj pa delajo otroci iz sosednjih občin v naših vrtcih.«

Vsi skupaj bi se morali že enkrat pričeti zavedati, da je Ljubljana eno samo mesto, ki ne bi smelo čutiti občinskih meja, kadar gre za naše najmlajše, saj je vendar v našem interesu, da zagotovimo – čim prej bo to mogoče – vsem otrokom enake pogoje za zdrav telesni in duševni razvoj. Pri tem se res ne gre spraševati ali je ta ali oni otrok iz te ali druge občine. In navsezadnje se moramo tudi zavedati, da so vrtnice last nas vseh – vseh prebivalcev petih ljubljanskih občin. In prav tako so v vrtcih drugih ljubljanskih občin našli

svoj drugi dom tudi otroci iz naše občine. Vsi vrtnice pa sprejemajo otroke po določenih (skupnih merilih) v svoje vrste.

Nereda pa je vendarle nekaj! Vzemimo da je nekdo zaposlen v občini Vič-Rudnik, otroka vozi z avtom, avtobusom ali peš v vrtnice v Šiško, stanuje pa v občini Center. Še najmanj hudo je pravzaprav, če nekdo stanuje v katerikoli ljubljanski občini, dela pa v Centru in tam je v vrtcu tudi njegov otrok. Zakaj vam to pripovedujem? Skušam vzpodbuditi vzgojnovarstvene zavode, da se med seboj bolj povežejo, pregledajo svoje vrste in omogočijo našim najmlajšim, pa tudi njihovim staršem lepše in bolj zdravo življenje. Ni namreč

nič bolj škodljivega kot od jeseni do pomladi v slabem zraku voditi vsako jutro, (ko nas pozdravlja še vsakdanja megla in mraz, ki tako rada povzročata prehlade, gripe, angine, bronhitis) otroka še na pol spečega v vrtnice! Otroke bi morali vključevati v vrtnice blizu bivališča ali delovnega mesta staršev!

Pa pogledjmo še razvoj otroškega varstva v tej občini. Prebivalcem Centra se v kratkem obetajo trije vrtnice: VVZ POLJANE I, ki bo imel 6 oddelkov (3 za dojenčke) za 90 otrok, ki naj bi bil dograjen že do konca letošnjega leta, VVZ POLJANE II (ob šoli Toneta Tomšiča), ki naj bi bil dograjen prihodnje leto in prizidek VVZ STARI VODMAT za 120 otrok, ki ga bomo pričeli graditi iz sredstev samoprispevka II že letos, če bo šlo vse po načrtih.

Glede na to, da bomo iz sredstev obeh samoprispevkov Ljubljane v desetih letih (od 1971 do 1981. leta) dogradili 47 vrtnic, da jih gradimo še iz sredstev skupnosti otroškega varstva in delovnih organizacij, si vendarle lahko kmalu obetamo pravo pomlad na področju otroškega varstva v Ljubljani (tudi v naši občini!).

Neva Železnik

Kotiček za šport in rekreacijo

Občani Starega Vodmata so v petih letih s prostovoljnimi delovnimi akcijami in z denarci iz mošnjačka krajevne skupnosti ter SIS otroškega varstva uredili vabljiv športno rekreacijski park ob Potrčevi ulici. Gonilna sila akcije je bil Baldo Svetličič, vodja kluba družbenih organizacij in mentor mladih v KS. V parku je poleg igral za najmlajše še kotalkališče, dve košarkarski igrišči (pravo in za pionirje), odbojgarsko igrišče, igrišče za začetnike v tenisu in kotiček za upokojece. Semkaj radi zahajajo občani vseh starosti – od tistih, ki jih pripeljejo v otroških vozičkih

do dedkov in babic, ki se opirajo na palice. Na leseni deščici ob ptičji krmilnici piše: »Dragi otroci! Najraje imamo semena! Hvalne sinčice.« V kotu, nedaleč od naslanjača za kolesa stoji obešalnik, ki je obenem oglasna tabla z opozorilom: »Kar najdeš v parku, obesi tu!«

Park ni razsežen, lahko pa je vzor, kako prijeten kotiček je mogoče narediti z dobro voljo. Že prizor, ko vzgojiteljice pripeljejo tudi po sto malčkov hkrati iz bližnjih vrtnic (ki imajo sicer tudi svoja igrišča), poplača ves vlozeni trud.

V. J.

Mladi topoli

Delavci Rasti so pri ljubljanskem Tromostovju posekali še zadnje topole. Suhe veje so namreč že daljša časa odpadle na cestišče in izzivale nesrečo. Tako so nekaj topolov požagali že pred letom dni. Zadnje topole, ki so jih odstranili te dni pa so že zamenjali z mladikami iste drevesne vrste.

A. S.

ŠOLSTVO

Občina Center ima na svojem področju sedem osnovnih šol, ki jih obiskuje več kot 4800 učencev, štirinajst srednjih šol v katerih se šola več kot 9500 dijakov ter štirinajst višjih in visokih šol z več kot 12.000 študenti. V naši občini je prav tako osem domov za učence in študente srednjih, višjih in visokih šol.

KULTURA

Na področju občine Center je skoncentrirana cela vrsta pomembnih institucij in kulturnih ustanov, gledališča, knjižnice, filharmonija, galerije, muzeji, arhivi, založbe, opera, televizija, kinematografi itd.

ŠPORT

Občina Center ima 93 športnih objektov, od tega je petintrideset objektov pokritih. Skupna površina športnih objektov znaša 23.500 kvadratnih metrov površin. Samoupravna interesna skupnost za telesno kulturo združuje 35 telesno kulturnih organizacij v katere je včlanjenih več kot 78.000 delovnih ljudi in občanov.

ZDRAVSTVO

Osnovno zdravstveno zaščito izvršuje v naši občini Zdravstveni dom Ljubljana-enota Center. Na področju občine pa je cela vrsta pomembnih zdravstvenih institucij, ki so tudi republiškega pomena; Klinični center, Onkološki inštitut, Inštitut za klinično neofiziologijo, Stomatološka klinika, Inštitut za medicino dela itd.